

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	0	4	0	1	1	2
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	8	0
---	---	---	---

Техники на

логическа манипулация в публичния дискурс

Преподавател: проф. д-р Александър Любенов Гънгов

Асистент: гл. ас. д-р Дарин Дросев

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	10
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	30
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	50
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	10
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	10
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	10
9.	Курсова работа	35
10.		
11.		
12.	Изпит/защита на курсова работа	35

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът започва с разглеждането на типовете формални и неформални логически грешки като обхваща грешките в простия категоричен силогизъм, условно-категоричния силогизъм и разделително-категоричния силогизъм, както и грешките в тезата, доводите и начина на аргументирането при доказателството. Освен това се обсъждат по-съвършени подходи на манипулация като окрито свеждане на ситуацията до абсурд, въвеждане на парадокси, създаване на препятствия за рационалното мислен, прибегване на различни техники на измама в политическата пропаганда и рекламата, използване на информацията за създаване на желани поведенчески нагласи. Обръща се внимание и на основни стратегии за избягване на подвеждащи разсъждения.

Предварителни изисквания:

Няма

Очаквани резултати:

- Да се покаже съмнителността на очевидни социално-политически тези
- Да се види ефективността на логиката при анализа на публичното говорене
- Да се предостави възможност на студентите за изработване на навици за критично мислене чрез придържане към изискванията на логиката

Учебно съдържание

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

№	Тема:	Хорариум
1	Четири типа манипулация в публичната сфера, основана на пренебрегване или експлоатиране на логическите зависимости. Резюмират се четирите начина за злоупотреба с принципите на логиката: а) скрито нарушаване, б) открито пренебрежение, в) стриктно спазване при несъществени тези с цел отклоняване на вниманието, г) превръщане на логичността в напълно ирелевантна	2+2
2	Формални логически грешки, използвани от рекламата и идеологията. Проследяват се грешките, допускани в простия категоричен силогизъм, условно-категоричния и разделително-категоричния силогизъм. Споменатите грешки се представят въз основа на примери от рекламата и политическата идеология.	2+2
3	Нарушаване на логическите изисквания при обосноваване на социално политически ценности. Тук се имат предвид: едновременно утвърждаване и отричане на една и съща характеристика в тезата като дадената характеристика се мисли в едно и също отношение; доказване на твърдения, които надхвърлят рамките на разискваната теза.	2+2
4.	Нарушаване на логическите изисквания при обосноваване на социално политически ценности. Продължение. Неправилно определяне на основни понятия на публичния дискурс, заключения, които води до подмяна на тезата;	2+2
5.	Некласическа пропаганда. Парадиране с логическите грешки за целите на манипулацията: открито нарушаване на закона за непротиворечието и преднамерено използване на порочен кръг.	2+2
6.	Лъжлива причина и приемането на причината за следствие. Начини на заблуждение, при които доказваната теза се извежда от причини, не водещи към нея; представяне на следствието като причина и приемане на всички логически последици, произтичащи от тук	2+2
7.	Псевдодialeктически изводи при обясняване на политически . Разлика между традиционната логика и хегеловата спекулативна логика. Статутът на принципът за непротиворечието, изключеното трето и тъждеството при спекулативната логика.	2+2
8.	Основни характеристики на обществото на производителите и обществото на консуматорите според Зигмунт Бауман. Специфика на пропагандата с оглед на логиката при всяко от тях.	2+4

9.	Консуматорското общество като симулакрум. Разглежда се концепцията на Жан Бодриар за симулакрума във връзка с неговото разбиране за съвременното консуматорско общество. Анализира се използването на симулакрума от политическата и търговска пропаганда	2+4
10.	Техники за преодоляване на логическите изисквания в среда на симулакрум. Разискват се средствата, използвани от кода на симулакрума като тавтологията, порочният кръг, свързване на несъвместимото, разрушаване на логическите връзки между съжденията и т.н	2+4
11.	Общи характеристики на информационното/постоконсуматорското общество. Ролята на индивидите като статичтически единици.	2+2
12.	Логически елементи на манипулацията в информационното/постоконсуматорското общество. Действията на индивидите като поредица от превърнати форми: инвеститори, избиратели, действени граждани; задължени лица изплащащи дългове.	2+2
13.	Логически парадокси при финансовата спекулация. Подмяна на тезата чрез превръщане на формата.	2
14.	Идеално/виртуално измерение на традиционните валути. Потенциал за логическа манипулация.	2
15.	Завръщане на златното покритие в криптовалутите. Притежава ли дадената тенденция освен финасовови и логически аспекти?	2

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Четири типа манипулация в публичната сфера, основана на пренебрегване или експлоатиране на логическите зависимости.
2	Парадокси и непоследователност при обосноваване на социално-политическите ценности.
3	Лъжлива причина и приемането на причината за следствие.
4.	Абсурдната логика на съвременната некласическа пропаганда.
5.	Формални логически грешки—пралогизми при различните видове умозаклучения.
6.	Неформални логически грешки—паралогизми при доказателството и аналогията.
7.	Превръщането на знака в мит. Смесване на денотативния и конотативен план.
8.	Изместване смисъла на понятията. Илюзиите на позитивното мислене.

9.	Логически нарушения в среда на симулакрум.
10.	Логически подмени в социалното пространство.
11.	Социална манипулация чрез индукция и условно-категоричен силогизъм.
12.	Социална манипулация чрез разделително-категоричен силогизъм.
13.	Специфичната логика на пропагандата.
14.	Манипулативни подходи при прехода от консуматорско към пост-консуматорско общество.
15.	Логически парадокси при финансовата спекулация.
16.	Потенциал за логическа манипулация свързан с традиционните валути и криптовалутите.

Библиография

Основна:

1. Добрин Спасов, „От логическа гледна точка“, София, Захарий Стоянов, 2008.
2. Добрин Спасов, „От логика към социология“, София, 1980.
3. Недялко Мерджанов. „Индуктивните методи в съвременната логика“, „Наука и изкуство“, София, 1975.
4. Zygmunt Bauman, David Lyon, *Liquid Surveillance: A Conversation* (PCVS-Polity Conversations Series) (Polity Press, 2012).
5. Jean Baudrillard, *The Transparency of Evil: Essays on Extreme Phenomena* (Radical Thinkers) (Verso, 2009).
6. Paul Blackledge (Editor), Kelvin Knight (Editor), *Virtue and Politics: Alasdair MacIntyre's Revolutionary Aristotelianism* (University of Notre Dame Press, 2011).
7. Пиер Бурдийо, „Размишления по Паскал“, Панорама плюс, 2008.
8. Александър Гънгов, „Виртуален контрол при прехода от консуматорско към пост-консуматорско общество,“ *Виртуална култура*, No. 9, ISSN 13139975, декември 2012, <http://spisanie.virtualna-kultura.com/statii.php?cat=121&arx=0>.
9. Александър Гънгов, „Навлизане на манипулацията във виртуалната реалност“, сп. *Философски изследвания на виртуалната култура*, кн. 1, 2010, 33-36.
10. Александър Гънгов, „Логика на измамата“, София, Авангард Прима, 2009.
11. Александър Гънгов, „От виртуалността на златните монети до златното покритие на виртуалните валути“, в сборник „Екология на виртуалните реалности“, Силвия Минева съставител, Издателство „Проектория“, под печат.
12. Alexander L. Gungov, “Why did the Modern Reason Fail? A Few Remarks from the Continental Philosophy Perspective,” *Proceedings of the XXII World Congress of Philosophy: Rethinking Philosophy Today*, (BowlingGreen: Philosophy Documentation Center, 2008), vol. 30, 17-24.

Допълнителна:

1. Жан Бодриар, “Предшествието на симулакрума”, сп. ФІΛΟΣΟΦΙΑ, 4/91 , 5/1 – 92
2. Ернст Касирер, “Техниката на нашите съвременни политически митове”, сп. “Социологически проблеми”, 5/85.
3. Ролан Барт, “Въображението на знака”, Ивайло Знеполски, съст., София, Народна култура, 1991.
4. Макс Хоркхаймер и Теодор Адорно, „Диалектика на просвещението”, Гал-Ико, 1999.
5. Зигмунт Бауман, „Глобализацията”, София, Лик, 1999.
6. Зигмунт Бауман, „Общността”, София, Лик, 2003.
7. *Sofia Philosophical Review*, Vol. I, No. 1, 2006.

Дата: 11.01.2015 г.

Съставил: проф. д-р Александър Л. Гънгов